

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов, 66
Tel. + 359 /73/ 8855 01, Fax: + 359 /73/ 8855 16

E-mail: info@aix.swu.bg

<http://www.swu.bg>

Катедра "Туризм" **Информационен пакет ECTS**

Специалност Туризм

Магистърска програма: Мениджмънт на алтернативните видове туризм

Изисквания към професионалните качества и компетенции на завършилите специалността

Магистърската степен е предназначена да надгради теоретични знания и практически умения, даващи възможност за организиране на собствен туристически бизнес и/или изпълнение на топ-мениджърски функции. Поради това, в учебния план са дисциплини, които изграждат базата от знания, свързани с управлението, планирането и корпоративната политика на предприятията, опериращи в областта на алтернативните видове туризм.

Изисквания към подготовката на специалиста

Специалистът завършил образователно-квалификационна степен "магистър" с професионална квалификация "Мениджмънт на алтернативните видове туризм" притежава конкретни умения в областите на:

- управлението на алтернативните видове туризм - бизнес, конгресен, спа и уелнес и други;
- териториално устройственото планиране на туризма
- логистичната и ресурсна осигуреност на туристическата индустрия
- корпоративни стратегии и ценообразуване в предприятията за алтернативен туризм
- тенденциите в развитието на туристическия бизнес в международен мащаб /ЕС и света/
- правно-нормативната уредба в отрасъла "Туризм"

Специалистът магистър:

- познава спецификата на управление на системите за качество в предприятията за алтернативен туризм, както и съвкупността от критерии и показатели за качество и конкурентноспособност на туристическия продукт и дейности;
- притежава висока степен на самостоятелност при вземане на управленчески решения в сферата на туризма.

Това предполага в курса на обучение да се акцентира върху прилагането на теоретичните знания в симулирана ситуация и при решаване на конкретен практически

казус. При регулирането на този процес трябва да се спазва диалектичката връзка между втората и третата степен на обучение.

Натрупаните знания и практически опит следва да се прилагат интегративно при анализа на:

- пазара на туристическите услуги
- състоянието и развитието на туристическите ресурси в различните географски райони
- нормативните актове и тяхното съблюдаване в хотелиерството, ресторантьорството, туроператорската и агентската дейност, рекламата и пр. Дейности свързани с туризма.

Курсът на обучение в магистърската програма завършва с разработване на магистърска теза, темата на която е съобразена с индивидуалните интереси на обучаващите се, предвид бъдещата им професионална реализация.

След завършване на обучението си випускниците могат да работят в сферата на бизнес, екологичен, културно-исторически, ловен, екстремн, спелеотуризм, етнографски, етнологички и други видове туризм като управляват малки и средни туристически предприятия.

Завършилите обучението си по специалност Туризм могат да упражняват следните професии и да заемат съответните длъжности съгласно Националната класификация на длъжностите, 2011 г.:

- 1412/2003 Управител, ресторант на самообслужване; - 1412/3004 Управител, сладкарница/кафене; - 1412/3005 Управител, бар; - 1412/3006 Управител, ресторант; - 1412/3007 Управител, стол; - 1412/3008 Управител, приготвяне и доставяне на храна /кетъринг/; - 1412/3009 Ръководител, отдел в ресторант; - 1412/3011 Съдържател, ресторант; - 1431/3015 Управител, отдих; - 1431/3017 Управител, казино; - 1431/3020 Управител, развлекателни/увеселителни паркове; - 1431/6021 Ръководител, отдел в културните дейности; - 1431/6022 Ръководител отдел, отдих; - 1431/6023 Ръководител отдел, спортни дейности; - 1439/3001 Управител, заведение за обслужване на населението; - 1439/3003 Управител, къмпинг; - 1439/3004 Управител, туристическа агенция; - 1439/3005 Управител, бюро за услуги; - 1439/3006 Управител, хижа; - 1411/3001 Ръководител, отдел в хотел; - 1411/3002 Управител, хотел; - 1411/3003 Управител, мотел; - 1412/3001 Управител, заведение за обществено хранене; - 1439/6007 Ръководител, отдел в туристически агенции; - 1439/3008 Ръководител, контактен център; - 1439/3009 Ръководител, конферентен център; - 4224/2001 Рецепционист, хотел; - 4224/3002 Администратор, хотел; - 1120/7014 Заместник-директор, предприятие; - 1120/7015 Заместник-ръководител, кооперативно предприятие; - 1120/7016 Заместник-председател, управителен съвет / съвет на директорите, търговско дружество; - 1120/7017 Заместник-изпълнителен директор; - 1120/7018 Председател, управителен съвет /съвет на директорите/ на търговско дружество; - 1120/7019 Председател, Надзорен съвет в търговско дружество; - 1120/7020 Член, съвет на директорите; - 1120/7021 Член, управителен съвет; - 1120/7022 Прокурист /търговски управител/; - 1120/7023 Управител; - 1213/5046 Ръководител проект.

Квалификационната характеристика на специалността "Туризм" за образователно-квалификационна степен "Магистър" с професионална квалификация "Магистър по мениджмънт на алтернативните видове туризм" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на ОКС "Магистър", "Бакалавър", "Специалист" и с Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски".

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН
 ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.9. ТУРИЗЪМ
 СПЕЦИАЛНОСТ: ТУРИЗЪМ
 ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР
 МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА: МЕНИДЖМЪНТ НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ
 ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО МЕНИДЖМЪНТ НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ ВИДОВЕ
 ТУРИЗЪМ
 ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА И ЗАДОЧНА

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Туризъм на Балкански регион 2. Системи за качество в туризма 3. Конюнктура в туристическата индустрия 4. Избираема дисциплина 5. Избираема дисциплина	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0	1. Конкуренция и конкурентоспособност на туристическия продукт 2. Рекреационен туризъм 3. Консервационна природозащита 4. Избираема дисциплина 5. Избираема дисциплина	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
1. Основи на правото 2. Фестивален туризъм 3. Пиар в туризма 4. Екскурзоводска дейност и туристическа анимация 5. Туристическа инфраструктура 6. Разработване на маршрути за културен туризъм	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0 6.0	1. Международни туристически организации 2. Оборудване и обзавеждане на туристическите обекти 3. Международен маркетинг 4. Познателен туризъм 5. Етноложки туризъм 6. Доброволчески туризъм	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0 6.0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Управление на инвестициите в предприятията за алтернативен туризъм 2. Количествени методи и информационни технологии в туристическия мениджмънт 3. Териториално-устройствено планиране на отдиha и туризма 4. Реинженеринг в предприятията за алтернативен туризъм 5. Избираема дисциплина 6. Избираема дисциплина	5.0 5.0 5.0 5.0 5.0 5.0	1. Зелен туризъм 2. Конгресен туризъм 3. Бизнес туризъм 4. Избираема дисциплина Държавен изпит или защита на дипломна работа	4.0 4.0 3.0 4.0 15.0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина)	
1. Корпоративно управление на предприятията за алтернативен туризъм 2. Корпоративни стратегии на предприятията за алтернативен туризъм 3. Европейско стопанство 4. Промоционални дейности в туризма 5. Стратегическо планиране в предприятията за алтернативен туризъм	5.0 5.0 5.0 5.0 5.0	1. Историко-познавателен туризъм 2. Градски туризъм 3. Круизен туризъм туризъм 4. Управление на риска в предприятията за алтернативен туризъм 5. Спа и уелнес туризъм	4.0 4.0 4.0 4.0 4.0
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА УЧЕБНИ ГОДИНИ: 120 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ
Специалност: Туризъм
Магистърска програма: Мениджмънт на алтернативните видове туризъм

ТУРИЗЪМ НА БАЛКАНСКИЯ РЕГИОН

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Познаването на природните и антропогенни туристически ресурси, демографските условия, инфраструктурата и т.н. на страните от региона е от изключително значение при подготовката на студентите от специалност "Туризъм". Последователно се разглеждат развитието на туризма в отделните страни и особеностите в териториалното разпределение на материалната база и някои от съществуващите проблеми. Прави се обстоен анализ на активния и пасивния международен туризъм, както и на вътрешния туризъм. Изясняват се и проблемите и задачите на курортно-туристическото райониране. Специално внимание се отделя на организацията и териториалните особености на морските, планинските и балнеолечебни курорти в тези страни, на културно-историческите комплекси и т.н. В същото време, от чисто практически съображения, сме излезли в известна степен от географското понятие "Балкански страни", като в него са попаднали и страни като Кипър и Словения, значителна част от Турция, която е също въвн от региона.

Съдържание на учебната дисциплина:

Балкански полуостров. Географско положение. Граници, големина. Хоризонтално разчленение. Вертикално разчленение. Основни морфоструктурни белези. Главни геоморфоложки особености. Климат. Води на сушата. Почвена покривка. Растителност. Животински свят. Някои особености в историческо развитие на страните от Балканския регион. Съвременната политическа карта на Балканския регион. Население. Държавно устройство и управление. Стопанство. Словения; Хърватска; Сърбия и Черна гора; Гърция; Турция; Кипър; Албания; Македония; Босна и Херцеговина; Румъния;

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СИСТЕМИ ЗА КАЧЕСТВО В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината "Системи за качество в туризма" е важна част от подготовката на студентите от специалност "Туризъм". Програмата включва дидактически обоснована система от понятия, категории, закони, принципи и концепции за управление на качеството, съставляващи комплекс от знания, които по своя предмет, методи и структура имат всички прерогативи на отделна научна дисциплина.

Съдържание на учебната дисциплина:

Управление на качеството на продукта. Фирмена политика. Избор на модел на система. Вътрешни нормативни актове на системата. Разработване, внедряване и одит на системата. Примерни проекти: наръчник за качество на предприятие за туризъм; на документирана процедура за кетъринг операция; на документирана процедура за пътуване до Гърция, Кипър, Испания и Словения; на работна инструкция за кухненския персонал; на работна инструкция за стюардеса; на фирмен стандарт за качеството на ресторантьорското обслужване; на фирмен стандарт за оценка на качеството на качеството на ресторантьорското обслужване. Международни правни източници за разработване на системи за качество в отрасъла "Туризъм". Класификационни изисквания в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНЮНКТУРА В ТУРИСТИЧЕСКАТА ИНДУСТРИЯ**ECTS кредити: 6****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 1****Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация

Курсът е предназначен за студентите като специализирана информация за спецификата на конюнктурните изследвания и прогнози в туристическата индустрия в международен и национален аспект. Целта е студентите: (i) да придобият знания за мястото и ролята на конюнктурните изследвания и прогнози в международния туризъм; (ii) да осмислят функциите на конюнктурните проучвания в международния туризъм; (iii) да познават конюнктурните прогнози и анализи като инструмент на управлението на производството в туристическата индустрия; (iv) да могат да прилагат методиката на конюнктурните изследвания и прогнози в международния туризъм; (v) да са запознати със специфичните трудности и слабости при съставянето на туристически конюнктурни прогнози.

Съдържание на учебната дисциплина:

Особености и фактори, обуславящи конюнктурата на туристическия пазар. Място и роля на конюнктурните проучвания в туристическата индустрия. Функции на конюнктурните проучвания в международния туризъм. Конюнктурните прогнози като инструмент на управлението на производството в туристическата индустрия. Световните и регионални туристически борси – отражение на конюнктурата в туристическата индустрия. Изисквания към методиката за осъществяване на туристически конюнктурни анализи и прогнози. Специфични трудности и слабости при съставянето на туристически конюнктурни прогнози. Дългосрочно, краткосрочно и оперативно пазарно-ценово проучване и методика за съставяне на туристически конюнктурни прогнози. Методи за осъществяване на дългосрочни конюнктурни анализи и прогнози. Методика за осъществяване на краткосрочни конюнктурни анализи и прогнози. Методика за осъществяване на оперативно туристическо конюнктурно проучване. Система на информацията във туристическото конюнктурно проучване. Първични и вторични източници на информация за конюнктурната ситуация в туристическата индустрия. Планиране и организация на работата при провеждането на конюнктурни туристически проучвания. Водещи международни организации, осъществяващи туристически конюнктурни проучвания: Световната организация по туризъм, Световния съвет по пътуванията и туризма (Чикаго) и др. Водещи международни частни фирми и нестопански организации, специализирани в провеждането на конюнктурни проучвания.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ОСНОВИ НА ПРАВОТО**ECTS кредити: 6****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 1****Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът систематизира правната уредба на образованието в националното законодателство във взаимодействието ѝ с основните отрасли на публичното и гражданско право. Целта на курса е, студентите да изучават правно-нормативната уредба на образованието като елемент от мениджмънта и държавното регулиране на образователната дейност.

Седмичен хорариум: 4л + 0су**Вид на изпита:** писмен

Съдържание на учебната дисциплина:

Основи на правото и обща теория на правото. Произход и същност на правото. Систематизация на позитивното право. Публично и частно право. Обща характеристика на източниците на правото. Класификация. Правни норми - определение и видове. Действие на правните норми. Юридически факти и правоотношения. Действие на правото. Тълкуване на правото - понятие и видове. Прилагане на правото. Субекти на правото. Физически и юридически лица. Обща характеристика, понятия. Гражданско-правен статут на физически лица. Правоспособност и дееспособност. Правни белези в гражданско-правния статут на физическите лица. Юридически лица - понятие и видове. Гражданско-правен статут на юридическите лица. Вещни правоотношения в туризма. Взаимодействие със закона за държавната собственост и закона за общинската собственост. Специфични икономически правила в системата на туризма. Трудови правоотношения в системата на туризма - понятие и обща характеристика. Трудови договори - понятие и видове, конкурси и правила. Правен режим на работното време, почивките, отпуските в туризма. Трудово възнаграждение и системата на работната заплата. Трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност. Прекратяване на трудовите отношения в туризма. Класификация.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФЕСТИВАЛЕН ТУРИЗЪМ**ECTS кредити: 6****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 1****Методическо ръководство:**

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът лекции представя специализирана информация за тенденциите в световната туристическа индустрия и по-специално – управлението на събития. Целта е студентите: (i) да придобият базови теоретически познания за същността на фестивалния туризъм; (ii) да познават основните видове фестивали и спецификите им; (iii) да познават етапите при процеса на планиране на фестивал. Целите и задачите е студентите да придобият базови знания и практически умения по преподавания материал с акцент върху планирането и провеждането на фестивали. Очакваните резултати се изразяват в придобиването на способност от страна студентите да идентифицират правилно съответните видове фестивали, да съставят план за организиране на фестивал и да прилагат инструментите за управлението му.

Съдържание на учебната дисциплина:

Събитийен туризъм. История на фестивалите. Видове фестивали. Икономика на преживяванията. Управление на проекти. Фестивалът като проект. Етапи при планиране на фестивал. Избор на място и програма. Финансиране и управление на бюджета. Управление на пресонала. Маркетинг на фестивалните дейности. Фестивали и туроператорска дейност. Управление на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПИАР В ТУРИЗМА**ECTS кредити: 6****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 1****Методическо ръководство:**

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:**Седмичен хорариум: 4л + 0су****Вид на изпита: писмен****Седмичен хорариум: 4л + 0су****Вид на изпита: писмен**

Дисциплината „ПР в туризма“ е предназначена за студентите като специализирана информация за туристическото предлагане. Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за същността и значението на връзките с обществеността при предлагането на туристически продукти и услуги; (ii) да познават особеностите свързани с процеса на комуникация и различните методи на ПР; (iii) да могат да анализират имиджа на дадено туристическо предприятие и позиционирането на туристическите продукти и особеностите на марката; (iv) да осмислят особеностите свързани с фазите на жизнен цикъл и дизайна на туристическите продукти в контекста на ПР; (v) да овладеят съществени техники при провеждането на ПР кампании с цел изграждане на доверие към марката и привличане на интереса на потребителските аудитории.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на ПР. Разликата между ПР и реклама. Видове ПР. Методи и похвати. Същност и особености на ПР кампаниите. Особенности на марката и имиджа и методи за оценката им. ПР и концепция за марката. Задачи и цели на ПР. Корпоративен дизайн. ПР като функция на мениджмънта. ПР модели. Инструменти за стратегическа ПР оценка. Същност и особености на комуникационния процес. Изживяването в туризма и последиците за дизайна на туристическото предлагане в контекста на ПР кампанията. Драматургията на изживяванията в туризма – новите очаквания и потребности на съвременния турист и ПР кампаниите. Контрол на резултатите от ПР.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЕКСКУРЗОВОДСКА ДЕЙНОСТ И ТУРИСТИЧЕСКА АНИМАЦИЯ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да запознае аудиторията с основните съдържателни страни на теорията и практиката в сферата на екскурзоводството и анимацията като две много съществени и изключително актуални направления в технологията на съпътстващите дейности в туризма. Основание за въвеждането на учебната дисциплина са нарасналите претенции на ползвателите на туристическия продукт към качеството на екскурзоводската и анимационната дейност, които все по-наложително е да излязат от сферата на аматьорството и да се превърнат в авторитетна професия на лица с висока образователна квалификация, работещи в сферата на туризма и съответстваща на изискванията на законовата уредба.

Съдържание на учебната дисциплина:

Социална същност на екскурзоводското обслужване (екскурзоводството) и анимацията като видове труд в туризма. Екскурзоводството и анимацията в контекста на комуникациите. Съдържание на технологичния процес при екскурзоводското обслужване. Технология на екскурзоводското обслужване при туристически групи. Технология на екскурзоводското обслужване при индивидуалните туристи. Технология на екскурзоводското обслужване в зависимост от транспортното средство. Същност и значение на туристическата анимация. Поява и развитие на туристическата анимация. Социално-психологически предпоставки за предлагането на анимация при съвременния туризъм. Видове анимации. Задължителни компоненти на анимационната технология. Технологичен процес по функционални видове анимация. Технологичен процес по структурни видове анимация. Технология на анимацията в транспортни средства. Технология на анимацията в хотела и ресторанта.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът по дисциплината „Туристическа инфраструктура“ дава познания на студентите за териториалната и туристическата инфраструктура, за организацията на инвестиционния процес за изграждане на туристическата инфраструктура. Целта на курса е, студентите да получат познания в областта на изграждането, поддържането и използването на териториалната и туристическата инфраструктура.

Съдържание на учебната дисциплина:

Териториална и туристическа инфраструктура – същност, състав, база. Класификация на инфраструктурата. Видове инфраструктури. Методически инструментариум за изследване и анализ на инфраструктурата. Интегрирано изграждане и функциониране на инфраструктурата. Управление на инфраструктурата база. Инфраструктурни проекти в туристическия сектор. Ефективност на инфраструктурата база. Инфраструктурни проекти по програмата ИСПА на Европейската общност. Основи на устройството на територията. Контрол върху устройството на територията. Изисквания и процедури към изграждане елементите на техническата инфраструктура. Изисквания и процедури към изграждане елементите на техническата инфраструктура.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РАЗРАБОТВАНЕ НА МАРШРУТИ ЗА КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Целта на курса е да запознае студентите с отделните етапи в културното развитие на хората, племената и народите, населявали нашите земи от времето на Праисторията до наши дни. Дисциплината ги насочва към основните обекти на културното наследство с оглед на тяхната професионална ориентация и бъдещата им реализация в различните области на туризма. За студентите е изключително важно да могат да съставят детайлно и последователно туристически маршрути свързани с културното наследство. Целта на учебната дисциплина е студентите да опознаят добре основните културни обекти и паметници на културата в българските земи, както и тяхната връзка с балканското и общоевропейското културно развитие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Обекти на праисторическата култура в българските земи – изучаване на схеми и карти на културните обекти. Основни обекти и центрове на Тракийската култура в българските земи. Схеми, карти, археологически изследвания. Основни образци на Тракийското изкуство – местонахождение, значение. Основни обекти на античната гръцка култура. Характер. Местонахождение. Обекти и центрове на античната римска култура – описание, картография. Обекти и центрове на Средновековната българска култура (VII – XI в). Средновековни обекти на Българската култура (XII – XIV в.). Обекти, центрове и образци на Възрожденското културно наследство. Възрожденският град, възрожденската къща, възрожденската махала. Църквите и манастирите през Възраждането. Основни центрове на Новата буржоазна култура. Обекти и центрове на съвременната българска култура.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНКУРЕНЦИЯ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПРОДУКТ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса, която се поставя с тази дисциплина е формирането на знания, на специални умения и навици за практическа дейност в предприятията от отрасъла туризъм. Дисциплината “Конкуренция и конкурентоспособност на туристическия продукт” е важна част от подготовката на студентите от специалност “Туризъм”. Програмата включва дидактически обоснована система от понятия, категории, закони и принципи за конкуренцията и конкурентоспособността на туристическия продукт, съставляващи комплекс от знания, които по своя предмет, методи и структура имат всички прерогативи на отделна научна дисциплина.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съвременни форми на конкуренция в туризма. Конкуrentно предимство в туризма. Теория за конкуренцията. Конкуrentоспособност и устойчиво развитие на икономиката. Конкуrentоспособност на туристическия продукт. Ситуации на конкуренция. Източници на информация за фирмата-конкуrent. Организиран туристически пазар като източник на информация за конкуrentите. Оценка на конкуrentоспособността на туристическата дейност. Теория за потребностите. Теория за полезността. Теория за човешкия капитал. Теория за обмисленото и планираното действие. Теория за хаоса и реда. Същност и характеристика на конкуrentоспособността на туристическите дейности. Критерии и показатели за конкуrentоспособността на туристическите дейности. Оценка на конкуrentоспособността на туристическите дейности. Оценка на конкуrentоспособността на трудовата дейност на различните категории персонал. Оценка на конкуrentоспособността на туристическия продукт. Критерии и показатели за конкуrentоспособността на продукта. Инфраструктура и суперструктура. Номенклатура и асортимент на продукта. Качество на продукта. Цена на продукта. Форма на обслужване. Работен режим и времето за извършване на услугите в туристическия обект. Среда на обслужване. Външен вид и отношение на обслужващия персонал към клиентите. Екологични изисквания. Методи за измерване. Методи за оценка. Оценка на конкуrentоспособността на различните видове туристически продукти. Оценка на конкуrentоспособността на хотелиерския продукт. Механизми за управление на конкуrentоспособността.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РЕКРЕАЦИОНЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите се запознават с мястото и ролята на природните и рекреационни ресурси в териториалната система на отхода и туризма, с основните видове природни рекреационни ресурси и направление за класифицирането им, с основните принципи и приходи, а така също и методологическите и методически основи на изучаване на природните и рекреационни условия и ресурси в България. Разглеждат се и същността, особеностите и класификацията на антропогенните туристически ресурси, ролята им в съвременното географско разпределение на туризма, основните видове туризъм, свързани с антропогенните туристически ресурси, а така също и с тези на България. Целта на курса е да задоволи голямата потребност от знания за курортно-туристически (рекреационни) ресурси. Насочен е към обучението на студентите да действат активно в тази област. Същите ще получат необходимата информация за природните и антропогенните туристически ресурси, методите за оценка и подходите за най-рационалното им и ефективно използване и опазване.

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и значение на рекреационния туризъм. Биоклиматология. Физични основи на медицинската климатология. Време и климат. Време и климатообразуващи фактори. Атмосферни процеси. Слънчева радиация. Физикогеографски условия. Физиологични основи на медицинската климатология. Методи за изучаване и оценка на климата и времето в курортите. Обща климатична характеристика на страната и нейното физиологично райониране. Влияние на метеорологичните фактори върху човешкия организъм. Антично действащ комплекс (слънчева радиация). Термично действащ комплекс. Аерохимично действащ комплекс. Аероелектро действащ комплекс. Влияние на различните климатогеографски зони върху физиологичните функции. Климатични особености на нашите планини и въздействието им върху човешкия организъм. Климатични зони неприсъщи за България. Използване на климата за лечебни и профилактични цели. Профилактични и лечебни процедури. Аеротерапия. Слънчеви бани. Организиране на рационална морепрофилактика в морските курорти. Същност на морепрофилактиката и организационното ѝ състояние. Някои биоклиматични изисквания на рационална морепрофилактика. Материално-техническа база на лечебния туризъм в курортните комплекси. Изисквания към съвременния балнеоклиматичен център. Лечебен плаж. Климатична база в планинските курорти. Профилактично оздравителна база в спортните комплекси. Морска балнеология. Химия на морската вода. Хидрохимични и физични особености на Черно море. Върху балнеологичните качества на морската вода, ползване на морепрофилактика и морелечение. Морско балнеолечение. Морски къпания. Топли морски бани. Газови топли морски бани. Алготерапия. Инхалации с морска вода. Пиене на морска вода. Луголечение. Пясъколечение. Калолечение. Физиологично действие на лечебната кал. Приложение на лечебната кал. Рапни бани. Балнеология и балнеолечение. Развитие на балнеологията и балнеолечението. Хидроложки основи на балнеологията. Същност и съставки на минералната вода. Теории за произхода на минералните води. Класификации на минералните води. Балнетехника на минералните води. Балнеолечението и неговата същност. Методи за използване на минералните води в България. Лечебни възможности на българските минерални води. Специализация на балнеологичните курорти. Екологичен (учебно-познавателен туризъм). Същност на екологичния туризъм. Някои предпоставки за развитие на екологичния туризъм в Р. България. Територии за екологичен туризъм в България. Защитени територии. Други природни територии. Управление на въздействието на туризма върху природната среда, в това число зонирание на рекреационните територии, виждането на природосъобразни форми на туризъм, екопътеки и т.н. Същност и особености на организацията на селския туризъм. Исторически преглед на развитие на селския туризъм в Западноевропейските страни, членки ЕО. Еволюция на търсенето на селския туристически продукт. Модели на туристическо поведение, влияние върху развитието на селския туризъм. Същност на понятието селски туризъм. Особенности на организацията и управлението на селския туризъм. Ролята на различни субекти на управление в сферата на организацията и управлението на селския туризъм. Ролята на общинските администрации при организацията и управлението на селския туризъм. Планинските курорти в България - състояние, проблеми, концепции.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНСЕРВАЦИОННА ПРИРОДОЗАЩИТА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Биологичното разнообразие представлява сериозен ресурс за развитието на туризма. Опазването му стои в основата на реализацията на концепцията за устойчив туризъм. С особено значение в това отношение е системата от защитени територии. Това са територии, които се разглеждат като национално и общочовешко богатство и достойние и като специфична форма за опазване на природата, способстващи за развитието на културата и науката и за благополучието на обществото. Наред с това опазването на биологичното разнообразие, както на видово ниво, така и на ниво местообитания е също от съществено значение за реализацията на концепцията за устойчив туризъм. Целта на учебната дисциплина е усвояване на основни знания за същността и значението на биологичното разнообразие като ресурс за

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Вид на изпита: писмен

развитието на туризма. Да се създадат умения за работа с различните категории защитени територии и отделните елементи на биологичното разнообразие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Възникване, състояние и развитие на проблема за опазване на биологичното разнообразие в Европа и другите континенти. Националните паркове. Природните паркове. Природните резервати. Международно сътрудничество за опазване на биологичното разнообразие и защитените територии. Националните и природните паркове и резервати в България. Национална екологична мрежа в България. Защитени зони в България. Обявяване и промени в Защитените зони. Планове за управление и устройствени планове и проекти. Опазване на растителните, животински и гъбни видове. Търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна. Опазване на вековни и забележителни дървета. Органи за контрол и управление на биологичното разнообразие. Принудителни административни мерки и административно-наказателни разпоредби.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МЕЖДУНАРОДНИ ТУРИСТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за целите, функции и структурата на съществуващите международни туристически организации; (ii) да познават предимства и задълженията от членуването в съответните международни туристически организации на националните туристически администрации, браншовите туристически организации и отделните туристически предприятия; (iii) да могат да идентифицират политиките, провеждани от различните видове международни туристически организации; (iv) да познават и да могат да ползват основните видове информационни услуги и материали, предоставяни от международните туристически организации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Типология на международните туристически организации. Световната организация по туризъм. Техники за осъществяване на контакти и водене на преговори по време на туристическите изложения и туристическите борси. Световния съвет по пътуванията и туризма. Световна асоциация на пътническите Агенции. Природа и същност на етиката на деловите отношения и комуникациите в организацията. Организационни структури и политика на Европейските регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Етика в дейността на съвременната организация. Организационни структури и политика на Тихоокеанските и Азиатски регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Деловото общуване в туристическите организации. Международна асоциация на научните експерти по туризъм. Международна академия по туризъм. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Европа. Федерация на международните младежки туристически организации. Международно бюро за социален туризъм - Брюксел. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Северна и Южна Америка. Организационни структури и политика на Американските регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Близкия Изток. Организационни структури и политика на Африканските регионални икономически съюзи за насърчаване развитието на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Северна Африка. Организационни структури и политика на регионални икономически съюзи от Близкия Изток за насърчаване развитието на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Южна Африка. Международни правни източници в туризма – Обща резолюция на конференцията на ООН по Международен туризъм и Пътешествия, Развитие на туризма. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Централна Азия. Декларация за туризъм от 04/11/1994г. Авиационен кодекс. Международни туристически борси в Европа. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Североизточна Азия. Международни хотелски правила. Правила за предоставяне на хотелиерски услуги. Международни

туристически борси в Северна и Латинска Америка. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Югоизточна Азия. Туристическа Харта. Международни туристически борси в Африка и Близкия Изток. Техники за осъществяване на контакт и преговори с представители на организации от страни на Океания. Монреалска Декларация от 12/09/1996г. Манилската Декларация за Социалното Въздействие на Туризма от 22/05/1997г. Международни туристически борси в Азия и Австралия. Тенденции в развитието на деловото общуване в туристическите организации.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ОБОРУДВАНЕ И ОБЗАВЕЖДАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ОБЕКТИ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански Факултет

Анотация:

Курсът по “Оборудване и обзавеждане на туристически обекти” има за цел да запознае студентите с за видовете съоръжения и мебели, използвани в обзавеждане на различните помещения в туристическите обекти. Набляга се върху практическия характер на заниманията – запознаване на място с производството, експлоатационните характеристики и реализацията на различните видове оборудване и обзавеждане.

Съдържание на учебната дисциплина:

Общи сведения и класификация на заведенията за обществено хранене. Характеристика на видовете. Състояние и перспективи за развитие на механизацията и автоматизацията в заведенията за хранене. Местоположение в градската агломерация и инфраструктура. Архитектурно-планировъчни решения и разположение на заведенията за хранене в сградите. Изисквания и нормативна база за правилната експлоатация и поддръжка на заведенията за хранене. Функционално-технологични зони в заведенията за хранене. Оборудване и обзавеждане на зоните за приготвяне на храна. Нормативни изисквания за осветлението в производствената зона на заведенията за хранене. Норми за обзавеждане на зоните за реализация и консумация на храна в заведенията за хранене. Функционално зонирание по начина на обслужване. Система на самообслужване. Видове обзавеждане. Схеми на разполагане на линията за самообслужване. Изисквания и нормативи към подвижното обзавеждане. Схеми на организация на групите за сядане и проходи. Изисквания и нормативи към неподвижното обзавеждане. Барът за напитки като самостоятелна функционална зона. Принципи и методи за формиране на функционалните зони в туристическите обекти за подслон. Характеристика, категоризация и видово разнообразие на обзавеждането в зоните за кратковременен отдих. Характеристика, категоризация и видово разнообразие на обзавеждането на зоните за почивка. Характеристика на мебелите и изисквания към обзавеждането на зоните за кратковременен отдих. Характеристика на мебелите и изисквания към обзавеждането на зоните за сън и почивка. Осветление и санитарно-хигиенни изисквания към помещенията за кратковременен отдих и почивка. Санитарно-хигиенни изисквания към бани и тоалетни.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МЕЖДУНАРОДЕН МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Вид на изпита: писмен

Стопански факултет

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите с особеностите на сложната и динамична международна маркетингова среда, с управлението на международния маркетинг и проблемите на координацията на международния маркетинг на стоки и услуги. Разглеждат се проблеми и ситуации пред които се изправят както големи, така и малки фирми на международния пазар. Студентите се запознават с методологията на определяне и специфициране на целевите международни пазари и с разработването на подходящ маркетингов микс за удовлетворяване потребностите на клиентите. Извежда се значението от обвързването на международния маркетинг с общата корпоративна стратегия на фирмата. Източниците на различията между маркетинга в международна и в национална среда не са в самите функции, а в параметрите на осъществяване на тези функции. Следователно, студентите по международен маркетинг трябва да могат да идентифицират съответните параметри и да разберат как те влияят върху маркетинговата програма. Те се запознават както с теорията, така и с практиката на най-успешните фирми в разработката и прилагането на международните им маркетингови стратегии. Стремещът е да се постигне баланс между придобиването на знания и усвояването на умения, развитието на професионални компетенции и маркетингово мислене и поведение у бъдещите мениджъри.

Съдържание на учебната дисциплина:

Концепцията за международния маркетинг. Международна среда – проучване, анализ и оценка. Международна маркетингова стратегия. Маркетингови проучвания и международна маркетингова информация. Международна продуктова политика. Международна дистрибуция. Международни комуникации. Ценообразуване в международния маркетинг. Международен маркетинг на услуги. Информационни технологии, интернет и международния маркетинг. Бъдещето на международния маркетинг.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПОЗНАВАТЕЛЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Целта на курса е да обогати знанията на студентите по специалност “Туризъм” относно световното културно-историческото и природно наследство, както и да създаде у тях умения за интерпретиране на съществуващите дадености в разнообразни по своя характер туристически програми. Включването на дисциплината в учебния план е обосновано от ориентирането на професионалната подготовка на студентите към опознаване и използване на ресурсния потенциал за целите и нуждите на вътрешния и международен туризъм. Познавателният туризъм е основна форма на туризъм. В началото на новото хилядолетие туризмът е индустрия с вековна история. Началото на пътуванията е в миналото – започва с пътуванията на древните хора, провокирани от необходимостта от храна, вода и подслон и съпроводени от натрупване на впечатления, знания и открития. В хода на времето движенията на хората постепенно се разграничават по своя характер, в зависимост от преследваните цели и мотивация. Познавателният елемент от съпътстващ, се налага като водещ за голяма част от пътуванията. На международния туристически пазар България се позиционира като страна, чието природно и културно богатство я правят изключително интересна и привлекателна туристическа дестинация. Познаването на културните феномени, музейните мрежи и природни дадености и правилното им усвояване в туризма имат важно значение за бъдещата професионална реализация на студентите по туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Световното културно-историческо наследство: явления, стилове, периоди. Културното наследство на първобитно общество. Античност - раннохристиянско и византийско изкуство. Културното наследство на Средновековието. Културното наследство на Възраждането. Съвременни културни паметници. Световното природно наследство. Защитени територии. Природни феномени. Международни организации и международни конвенции за защита на световното културно-историческо и природно наследство

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Вид на изпита: писмен

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЕТНОЛОЖКИ ТУРИЗЪМ**ECTS кредити:** 6**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 2**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът представлява въведение в една сравнително нова (или поне недостатъчно разработена за този регион) проблематика, свързана с етноложкия туризъм в България и на Балканите като един от възможните подвидове културен туризъм. Какви са възможностите и перспективите пред нашия регион за развитието на многообещаващ вид туризъм, отбелязал невероятен успех през последните две десетилетия в Европа и Америка; кои са ресурсите и какви би следвало да бъдат подходите, за да превърнем регионалните дефекти в ефекти, а границите - в мостове; доколко с въвеждането и разпространението на нови трансгранични дейности като "етно-туризъм" като подвид "културен туризъм" можем да установим Европа на Балканите – това са част от въпросите, които ще се опитаме да изследваме с тази дисциплина.

Съдържание на учебната дисциплина:

Културният номадизъм на Балканите: между пред- и постмодерността. Етноложкият туризъм - между бизнеса и културата: възникване, предпоставки, особености, подвидове. Законово регламентиране на етноложкия туризъм в ЕС. Практики и маршрути на етноложкия туризъм в ЕС. Функции на културното наследство за развитието на туризма: потенциали и проблеми. Субекти на етноложкия туризъм. Предпоставки и ресурси за развитие на етнокултурен туризъм на Балканите. Междусъседски стереотипи и нагласи на Балканите. Компетентности за интеркултурен диалог на Балканите. Принципи за разработване на маршрути на етноложкия туризъм. Етнокултурни географии - нематериалното културно наследство като ресурс за етнокултурни маршрути. Музикално и танцово наследство. Консумативни кодове на Балканите. Потенциални опасности от развитието на туризма. Регионално сътрудничество на Балканите от гледна точка на етноложкия туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ДОБРОВОЛЧЕСКИ ТУРИЗЪМ**ECTS кредити:** 6**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 2**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината „Доброволчески туризъм“ е предназначена за студентите от магистърската програма като специализирана информация за доброволческия туризъм като специфичен вид алтернативен туризъм по отношение храненето и настаняването на туристите. Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за съществуващите практики на доброволчески туризъм; (ii) да подобрят способността си да определят специфичните модели на поведение лицата, работещи като доброволци в дадена рецептивна дестинация по отношение на предлаганите им възможности за настаняване и хранене; (iii) да могат да управляват правилно процесите на взаимодействие между пристигащите доброволци и местните общности.

Съдържание на учебната дисциплина:**Седмичен хорариум:** 4л + 0су**Вид на изпита:** писмен**Седмичен хорариум:** 4л + 0су**Вид на изпита:** писмен

Възникване и еволюция на доброволческия туризъм. Видове туристически доброволчески дейности. Особенности при търсенето на доброволчески туризъм. Особенности при предлагането на доброволчески туризъм. Доброволчески поведенчески модели и практики: Социални ценности и идентичност. Доброволчески поведенчески модели и практики: Контекстът на заобикалящата среда. Доброволчески поведенчески модели и практики: Личностното развитие чрез доброволческите туристически практики. Определяне на профила на туриста-доброволец като клиент. Идентифициране на положителните и негативни нагласи и преживявания на туриста-доброволец като клиент. Прогнозиране обема на входящите доброволчески туристопотоци. Управление на идентичността: Създаване на усещане за автентичност и привлекателност. Управление на идентичността: Управление на межкултурните различия и взаимодействието с местните общности. Управление на идентичността: Мотивиране и стимулиране на доброволческите пътувания. Доброволческия туризъм като стимулиращ фактор за туристическата индустрия. Опазване и развитие на антропогенните и природни туристически ресурси чрез доброволчески туризъм

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**УПРАВЛЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА
АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Инвестициите са един от най-важните фактори за икономическия просперитет на всяка една икономика. В този смисъл вземането на правилни инвестиционни решения зависи от уменията и знанията, които трябва да притежават както финансовите мениджъри, така и инвестиционните посредници, акционерите и частните предприемачи. Стремещт е, чрез преподавания материал да се търси разумния баланс между теоретичната интерпретация на разглежданите проблеми и тяхното прилагане при практическия анализ и оценка на фирмените инвестиционни решения. Правилното насочване на инвестициите за строителство и модернизирани хотелиерски и ресторантьорски обекти е особено важна предпоставка за създаване на условия за нормално протичане на стопанските процеси, за подобряване обслужването на потребителите, за усъвършенстване на управлението и постигане на по-висока ефективност на експлоатацията им, както и за осигуряване на предимство пред конкурентите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на инвестициите и структура – определения, схващания на микро и макроикономистите, инвестиционни теории, теория за пределната ефективност, теория на акселератора, теория за ефективното търсене, нормативна уредба. Видове инвестиции – според целите на инвестирането, според видовете активи и според предназначението им. Основни характеристики на управлението на инвестициите, ключови елементи на управленския процес – анализ, планиране, контрол, изчисление на минимален оборот, точка на рентабилността, методи на планиране – избор на критерии, матрица на загубите, матрица на вземане на решения за инвестиции. Избор на инвестиционна стратегия – направления на инвестиране, систематизация, определяне на класове, вътрешна изискуема норма на възвръщаемост, оценка на избора. Характеристика на инвестиционните решения и методологически изисквания при оценката и избора на инвестиционни решения, изчисляване на бъдещи стойности, избор на дисконтираща норма. Икономическа оценка на инвестиционните решения – нетна настояща стойност и вътрешна норма на възвръщаемост. Срок на възвръщаемост на инвестициите и коефициент на доходност. Оценка на архитектурно-строителното решение – коефициенти на използване на територията, на обемно-планово решение, на височината, на конфигурация на сградата, на наситеност на обекта с конструктивни елементи и др. Оценка на технико-технологичното равнище на инвестиционните решения – основни критерии (състояние на техниката, структура на оборудването, въоръженост на труда, условия на труда и др.). Организация на инвестиционния процес – модел на инвестиционен процес, участници, фактори, влияещи върху ефективността на процеса. Договаряне в инвестиционния процес – организация,

ред и условия за сключване на договори. Документация за кандидатстване за финансиране на инвестиционни проекти.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**КОЛИЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В
ТУРИСТИЧЕСКИЯ МЕНИДЖМЪНТ**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Темите от лекционния курс са подбрани според актуалните проблеми в областта на съвременните количествени методи и информационни технологии и тяхното приложение в практика. Търсен е баланс между теоретични постановки и практически знания, с които магистърът получава необходимата компетентност в съвременното информационно общество. След запознаване с основните понятия от количествените методи се предлагат методи и знания за работа с специализирани бази от данни, програмни продукти и Интернет. Ориентацията на съвременните тенденции засилва актуалността на информационните технологии. Те са необходими както при самото преподаване, така и при провеждане на педагогически изследвания и експерименти. Средствата за въвеждане, редактиране и обработване на данни от емпирични педагогически изследвания образуват един основен акцент от курса.

Съдържание на учебната дисциплина:

Статични и динамични математически модели. Линейна оптимизация. Динамично оптимизиране (ДО). Регресионен анализ. Задача за разпределение на ресурсите. Случайни процеси с дискретно и непрекъснато време. Марковски вериги. Теория на риска и количествени методи за оценка на риска. Процеси "гибел и размножение". Системи за масово обслужване. Игри с пълна информация. Информационните технологии в туризма. Информационни технологии в планирането и бюджетирането. Информационната система и информационната база на фирмата. Информационен мениджмънт. Увод в Matlab. Работа с Simulink.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**ТЕРИТОРИАЛНО-УСТРОЙСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ НА
ОТДИХА И ТУРИЗМА**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината изучава проблемите на пространственото планиране на отдиha и устройството на различните видове курорти- принципи на изграждане и опазване на туристическите ресурси. Идентифициране на пространства - територии за отдиh и туризъм. Определяне и анализ на проблемите и запознаване с нормативната база за устройство на териториите – планински и морски. Дисциплината изгражда компетентност при планиране, управление и опазване на туристическите ресурси. Предвижда се разработване на реферат, ориентиран към проблемите на териториалното устройство на планиране на туризма у нас.

Съдържание на учебната дисциплина:

Рекреационно-туристически ресурси. Проблеми и принципи на опазване на туристическите ресурси. Туристически територии и райони. Същност, развитие и класификация на туристическите територии и туристически райони. Курорти – курортни ресурси, проблеми, проектиране, практика. Устройство на курортните комплекси. Устройство на планинските територии за отдих – определение на планинските териториални единици за отдих. Устройство на морските курортни комплекси. Композиционно художествени проблеми при устройството на морските комплекси. Законодателна и нормативна база за териториалното развитие. Проблем и решене. Идентифициране на пространства - територии за отдих и туризъм. Определяне и анализ на проблемите. Планински курортни комплекси – планиране, изграждане, проблеми. Анализ и оценка на реализацията на морски курорти. Нормативно устройство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**РЕИНЖЕНЕРИНГ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА
АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ****ECTS кредити:** 5**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 3**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е предназначен за студентите от образователно-квалификационна степен Магистър /Мениджмънт на алтернативния туризъм/. Учебното съдържание на дисциплината включва дидактически обоснована система от понятия, категории, закони и принципи за реинженеринга в алтернативния туризъм. Целта, която се поставя с обучението по тази дисциплина е формирането на знания на специални умения и навики за практическа дейност в областта на реинженеринга на стопанските процеси в предприятията за алтернативен туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и значение на реинженеринга за повишаване на конкурентоспособността на продукта на предприятията за алтернативен туризъм. Роля на новите технологии за реинженеринга. Организация на реинженеринга на процесите в туристическите предприятия. Методи на реинженеринг. Етапи на реинженеринга на процесите. Оценка на ефективността от реинженеринга на процесите. Оценка на ефективността от реинженеринга на процесите. Управление на стопанските процеси в предприятията за алтернативен туризъм. Структурен анализ. Реконструиране на стопанските процеси в туристическите агенции. Реконструиране на стопанските процеси. Реинженерингово проектиране на дейността на предприятията за алтернативен туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА
АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ****ECTS кредити:** 5**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 3**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:**Седмичен хорариум:** 3л + 0су**Вид на изпита:** писмен

Дисциплината се основава на теорията на фирмата и теорията на управлението. Нейната актуалност се определя от огромното множество корпорации, възникнали и функциониращи в рамките на туристическия пазар, всеки вид от които се отличава със специфика на проблемите на корпоративното управление, корпоративния контрол и конфликтите на интереси, спецификата на корпорацията като организационна и икономическа структура и голямата сложност и многоаспектност на корпоративно управление, както и значителното развитие в последните години на моделите, принципите, нормите и механизмите на корпоративно управление и интензивният процес на приложение в страните от ЮИЕ и нашата страна на общоприетата система от принципи, норми и механизми за корпоративно управление и система и добри практики за корпоративен контрол. Главната цел на дисциплината е да се дадат на магистрите системни и задълбочени знания по теорията на корпоративното управление и да се развият способности и формират умения за практическото им приложение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същностни характеристики на корпорацията. Еволюция на разбиранията. Видове корпорации – основни характеристики и особености. Особенности на публичните корпорации. Понятие за корпоративното управление. Еволюция на разбиранията. Теории и школи за корпоративното управление. Основни движещи сили на корпоративното управление. Същностна характеристика на корпоративното управление. Заинтересовани лица в корпоративното управление. Изгодата от доброто корпоративно управление. Основни принципи на корпоративното управление. Организация и структура на ръководните органи на корпорацията. Разкриване на информация. Пазар на корпоративен контрол. Кодекси на корпоративното управление. Базови модели на корпоративно управление. Развитие на моделите на корпоративно управление. Съвременни европейски модели на корпоративно управление. Европеизация и глобализация на корпоративното управление. Модели на корпоративно управление в Югоизточна Европа. Цели на реформиране на корпоративното управление в ЮИЕ. Основни приоритети на реформирането на корпоративното управление в ЮИЕ. Основни принципи на реформирането на корпоративното управление в ЮИЕ. Видове корпорации в България: особености на възникване и функциониране. Концентрацията на собствеността и конфликтите на интереси в корпорациите на България. Специфика на моделите на корпоративно управление в България. Приоритетни промени в корпоративното управление в България: решения, проблеми и перспективи. Програми за приложение на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОРПОРАТИВНИ СТРАТЕГИИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Обучението по дисциплината включва изучаване в теоретичен и практически план на корпоративните стратегии, които се прилагат в туристическото предприятие. Върху основата на туристическата политика и в зависимост от нея се разглеждат и дефинират стратегическите варианти за развитието на туристическа дейност, по-близките и далечни цели, пътищата и средствата за тяхното осъществяване. Туризмът е генетично заложен в свободното време на хората. В този смисъл при представяне на корпоративните стратегии се вземат под внимание и достиженията на теоретичната мисъл за свободното време, неговото социално значение, дейностите, от които е съставено, опитът на някои европейски страни в неговото оползотворяване и не на последно място хипотезите и нерешените проблеми в тази област. Студентите трябва да придобият теоретични знания по отношение на корпоративните стратегии и тяхното практическо прилагане в реални пазарни условия. Базисните знания, които получават студентите са насочени към изследване на проблемите на корпорацията в туризма, избора ѝ на визия и мисия, на целеполагането, на стратегиите и субстратегии, както и на тактическото осигуряване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и определение на стратегията и стратегии на развитие. Продуктово-пазарни стратегии при разработване на конкурентни предимства. Стратегии според организационната област тяхното действие.

Маркетингова стратегия в туризма. Маркетингови проучвания. Сегментиране на пазара и избор на целеви пазар. Позициониране на туристическия продукт и разработване на маркетинговия микс. Комуникационна стратегия (имидж и връзки с обществеността). Стратегия на създаване и реализация на туристическия продукт. Жизнен цикъл на туристическия продукт. Стратегически подходи в управлението на финансите в туризма. Стратегически подходи в управлението на човешките ресурси в туризма. Принципи, модели и схеми за реализация на стратегията. Мотивация, етика и бизнес култура в реализацията на стратегиите. Мониторинг, оценка и контрол на стратегиите в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЕВРОПЕЙСКО СТОПАНСТВО

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е предназначен за студентите от спец. “Туризм” като въвеждаща обща информация за началото и развитието на Европейската икономическа интеграция, етапите и проблемите в процеса на интеграцията. Целта е студентите своевременно да осмислят основните проблеми на интеграцията във връзка с приобщаването на България към структурите на ЕС. Да си обясняват трудностите и възможностите на изграждането и развитието на ЕИО и ЕС. Да анализират и осмислят възможностите на българското интегриране в ЕС. Да познаят основните закони и принципи на ЕИО и ЕС; политиките на ЕИО и ЕС; тяхната структура, организация и принципи на управление; възможностите на ЕС в Световното стопанство; мястото му в решаването на глобалните световни стопански, политически, социални, енергийни, екологични проблеми; мястото и възможностите на България в рамките на ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

Европа като континент с особено историческо развитие и място в световното развитие. Идеята за обединение на Европа в историята. Европа след Втората световна война. От конфронтация към консенсус. Основни идеи и движения за европейска интеграция след войната. Основни етапи в европейската интеграция. Структура на ЕИО и ЕС. Държавите в ЕС – основна стопанска и политическа характеристика. Основните институции на ЕИО и ЕС. Общите политики на ЕИО и ЕС – обща характеристика. ЕИО и ЕС като основен фактор в световната икономика. ЕИО и ЕС и държавите от Централна и Източна Европа. Начало на интеграционните процеси между ЕС и държавите от Централна и Източна Европа. Принципи на вземане на решения в ЕС. Възможности и трудности на интеграцията. ЕС като един от основните фактори в епохата на Глобализацията. Теориите за цивилизациите и световете-икономики и ролята им в съвременните международни отношения след разпадането на Двуполусния модел. Начало и развитие на отношенията на България с ЕИО и ЕС. България в Новата и Най-новата си история. Българските възможности след разпадането на двуполусния модел. Националната програма на България за присъединяване към ЕС. Процесът на преговорите за присъединяване на България към ЕС.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРОМОЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината представя комплекса от приложни знания в областта на промотирането на туристически продукти и услуги. Учебната програма се основава на фундаменталната маркетинговата теория за маркетинговия комплекс. Предвидената лекционна заетост обхваща техниките за промоции, отстъпки и допълнителни безплатни туристически услуги. Към всички отделни групи промоционални дейности са представени практически примери. Особено значение се отделя на каналите на разпространение на промоциите и стратегическите техники за спечелване аудиторията на потребителя на туристическата услуга. В учебния процес се обръща особено внимание на методите за промовиране чрез новите технологии, интернет приложения и уеб базирани системи за промотиране като начин за нов вид рекламиране на туристическия продукт.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и съдържание на промоционалните дейности в туризма. Комуникационни стратегии за промоционалните дейности в туризма. Реклама, стимулиране на продажбите и промоционални дейности в ресторантьорството. Концепции при Промоционалните дейности в туризма. Промоционални дейности за Корпоративни клиенти – предлагане на промоционални и специални цени. Предлагане на добри условия за пакетни услуги. Видове отстъпки. Видове допълнителни услуги по желание на клиента. Видове отстъпки за Корпоративни клиенти. Разработка, оценка и въвеждане на нови туристически продукти като промоция. Основни инструменти за стимулиране реакцията на целевата аудитория към туристическия продукт. Намаления, отстъпки, вариране на цена – промоционални цени за ранни записвания, сезонни продажби, цени за специални категории клиенти, бонус отстъпки. Разработка и предоставяне на допълнителни безплатни услуги за придобиване на максимален период от пътувания. Промотиране на туристически продукт чрез награда. Промовиране чрез формат. Промотиране чрез томболи – като специален вид награда, присъждана на мястото на предоставяне на туристическите услуги. Разработка на допълнителни услуги и продукти в ресторантьорството. Видове промоции в ресторантьорството. Допълнителни промоционални дейности чрез ефестивни средства на рекламата и PR техниките. Промоционални дейности като специален вид награда чрез Сертификати или купони, Идентификационни уеб кодове - даващи собственика право на отстъпка от цената на придобиване на туристически услуги. Позициониране, репозициониране и „подсилване” на имиджа на туристическия продукт. Привличане на нови клиенти. Предоставяне на услуги с добавена стойност, внимание към клиентите по време на празниците, както и засилено лично отношение към редовните. Интеркултурни особености при изготвяне на промоционалните дейности в хотелиерството и ресторантьорството. Привличане на потребители чрез промоция и чрез специални предложения, съобразени с религиозни, социални и лични особености. Адекватност при изготвяне на предложенията.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА
АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ****ECTS кредити:** 5**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 3**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите ще се запознаят със съвременните теории, практически подходи и инструменти за стратегическото планиране. В процеса на обучение те ще получат достатъчно информация за предпоставките, които обуславят необходимостта от стратегическо мислене и действие на всички равнища в икономиката. Ще се разграничават спецификата в методологията и технологията на разработване на различните фирмени стратегии. Специално внимание ще бъде отделено на иновационните стратегии и стратегиите за пълноценно използване на човешкия капитал. Ще се аргументират различните бариери за избор и осъществяване на стратегии и инструментите за тяхното преодоляване в съвременния икономически контекст. Курсът е съобразен с предвидения хорариум и позволява да се усвоят същността, ролята, инструментите и възможностите на стратегическото планиране.

Съдържание на учебната дисциплина:**Седмичен хорариум:** 3л + 0су**Вид на изпита:** писмен

Еволюция в теорията и практиката на планирането. Предпоставки и философия на основни стратегически модели. Стратегията като елемент на икономическата политика. Стратегическото планиране - определение, характеристики, равнища. Взаимодействия на стратегическото планиране с другите видове планиране. Принципи на стратегическото планиране. Подходи и методи на стратегическото планиране. Видове фирмени стратегии - характеристики на основните типове. Субекти и организация на стратегическото планиране. Анализ на външната и вътрешната среда. Прогнозиране на факторите на външната и вътрешната среда. Определяне на основните насоки на развитие. Стратегически анализ и анализ на конкурентите. Избор на фирмена стратегия. Организационна стратегия - същност и етапи на провеждане. Видове стратегии по основните дейности. Стратегическа маркетингова стратегия. Стратегия на научноизследователското осигуряване. Стратегии за повишаване производителността на човешкия фактор. Стратегически решения в условията на евроинтеграцията и глобализацията - възможности и бариери при избор на стратегии и осъществяването им.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЗЕЛЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да задоволи огромната необходимост от знания на студентите от опазване на околната среда, устойчиво развитие и популязиране на алтернативната форма на туризма – зеления туризъм. Опазването на природата, природосъобразния бизнес и начин на живот изискват голяма отговорност за рекреацията на международните и български туристи. Зелената политика на всички нива в туристическия бранш се промени в етиката на предприемачите. Курсът е насочен да се систематизират възможностите за целогодишен туризъм и огромния шанс на страната ни да развива зелен туризъм. Така се предоставят на туристите неповторими автентични местонахождения и преживявания сред красива природа. Студентите ще се запознаят с бъдещите предизвикателства и възможности за отговорно пътуване в Европа, екологично образование, местна култура, природни красоти, селски традиции, биоземеделие и производство на биосертифицирани храни и напитки в България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Зеленият туризъм в световен мащаб /Европа и останалия свят/. Зеленият туризъм в България. Възможности за развитие в туристическите региони. Зеленият туризъм и другите видове алтернативен туризъм – взаимовръзка и влияние помежду им. Традиционни черти на зеления туризъм. Зелена политика на всички нива в туристическия бранш. Перспективи за развитие пред зеления туризъм. Възможности за финансиране. Реклама.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНГРЕСЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Обучението по дисциплината включва изучаване в теоретичен и практически план на възникването, развитието и организацията на конгресния туризъм. Този специфичен туристически подотрасъл е доказал многократно икономическата изгода, която носи за националните стопанства и в редица държави е регламентиран като приоритетен. В провеждането на конгресни прояви е събрано всичко най-добро от туристическата индустрия – модерни сгради, конгресни центрове и съоръжения, луксозни хотели и ресторанти, квалифициран персонал, високо качество на обслужване – характеристики, които съвсем спокойно могат да дефинират конгресния продукт като превъзходната степен на туристическия продукт. Същевременно обаче, конгресният туризъм е изправен пред редица заплахи в условията на глобална икономическа нестабилност, което от своя страна поставя редица актуални въпроси относно неговия потенциал за справяне с възникналите проблеми. В този смисъл, специално внимание в настоящия курс е отделено на силните и слаби страни на този подотрасъл и на тенденциите в развитието му. развитието на конгресния туризъм е свързано с инвестирането на значителни парични потоци за изграждане на специализирана материално техническа база, което от своя страна е сериозен аргумент да се обърне специално внимание на ресурсната осигуреност на този вид туризъм. В настоящия курс, студентите се запознават с основните моменти в технологията, организацията и управлението на конгресния туризъм, които всъщност са причината, този отрасъл да се превърне във високоефективен и рентабилен.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на конгресния туризъм и историческо развитие. Основни характеристики на конгресния туризъм. Особенности на конгресния туризъм. Видове конгресни мероприятия. Систематизация на конгресните прояви по определени признаци. Сегментация на пазара на конгресния туризъм. Тенденции в развитието на корпоративния пазарен сегмент. Тенденции в развитието на некорпоративния пазарен сегмент. Планиране на конгресно мероприятие и калкулация на основните параметри и разходи. Провеждане на конгресно мероприятие. Отчитане и контрол на конгресна проява. Организатори и доставчици на конгресни мероприятия. Агенции и посредници на конгресни услуги. Международни организации за конгресен туризъм. Национални асоциации за конгресен туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

БИЗНЕС ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината „Бизнес туризъм“ има за цел да акцентира върху особеностите и спецификата на бизнес туризма, търсенето и предлагането на разнообразните бизнес продукти на пазара, възможностите за тяхното позициониране и промотиране, технологията на изпълнение и необходимостта от изолиране на положителния ефект от провеждането на най-характерния елемент на бизнес туризма, а именно – деловата проява. Чрез лекционния курс студентите получават базови знания относно технологията на бизнес туризма и по-конкретно детайлно за последователността от етапи и операции във всеки един от трите сегмента – конгреси и конференции, изложения и инсентив пътувания. Последните, считани за най-съвременна проява на бизнес туризма, са разгледани като неделима част от поощрителните програми, създавани от специалисти в сферата на човешките ресурси и имащи за цел да стимулират активността и ефективността на служителите в дадена компания или организация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на бизнес туризма и историческо развитие. Търсене на продуктите на бизнес туризма и фактори, които го обуславят. Предлагане на продуктите на бизнес туризма и основни икономически субекти. Маркетинг микс в бизнес туризма. Международен пазар на бизнес туризма. Европейски пазар на бизнес туризма. Ключови тенденции в развитието на бизнес туризма. Технологични операции при конгресния туризъм. Технологични операции при търговските и потребителски изложения. Операционализиране на инсентив пътуванията. Технологични иновации в бизнес туризма. Индикатори на бизнес туризма – зараждане на идеята за квантифициране на деловите прояви. Количествени индикатори за измерване на бизнес туризма. Качествени индикатори за измерване на бизнес туризма. Деловите комуникации като предпоставка за устойчиво развитие на бизнес туризма.

Технологи на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ИСТОРИКО-ПОЗНАВАТЕЛЕН ТУРИЗЪМ**ECTS кредити:** 4**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 4**Методическо ръководство:**

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на културно-историческото наследство в българските земи през хилядолетията. Да ги запознае с отделните етапи в културното и историческо развитие на хората, племената и народите, населявали нашите земи от времето на Праисторията до наши дни. Да ги насочи към основните обекти на културното наследство с оглед на тяхната професионална ориентация и бъдещата им реализация в различните области на туризма. Целта на учебната дисциплина е студентите да опознаят добре основните културни обекти и паметници на културата в българските земи, както и тяхната връзка с балканското и общоевропейското културно развитие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Обекти, паметници и предмети на материалната култура от Старокаменната епоха (Палеолита) в българските земи. Находки и обекти от времето на Мезолита (Среднокаменната епоха) в българските земи. Находки и обекти от времето на Неолита (Новокаменната епоха) в българските земи. Културно наследство в българските земи от епохата на Античността. Обекти и паметници на Ранносредновековната култура в българските земи. Културно наследство на Първото българско царство от Християнската епоха – IX – XI в. Българската средновековна култура през времето на Второто българско царство. Българското възрождане – епоха на формиране и укрепване на Новата буржоазна култура на българите. Основни обекти на Възрожденското културно наследство: Манастирите през Възрождането – основни обекти на възрожденската култура. Характер и същност на Новата българска култура от Освобождението до 1944 г. Основни обекти на Новата българска култура. Съвременната българска култура. Основна характеристика и основни обекти.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ГРАДСКИ ТУРИЗЪМ**ECTS кредити:** 4**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър:** 4**Методическо ръководство:**

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на обслужването на туристите в градска среда. Да ги запознае с отделните етапи в структурирането на престоя на туристически групи и възможностите за отдих, възстановяване и развлечения както на групи, така и на индивидуални туристи. Да ги насочи към основните туристически обекти и атракции в градска среда с оглед на тяхната професионална подготовка и реализация в сферата на обслужването. Целта на учебната дисциплина е студентите да опознаят добре основните моменти в организирането на туристически престой – краткотраен или дълготраен - в градска среда в зависимост от типа туристически продукт.

Съдържание на учебната дисциплина:**Седмичен хорариум:** 3л + 1су**Вид на изпита:** писмен**Седмичен хорариум:** 3л + 1су**Вид на изпита:** писмен

Психология на обслужването в градска среда. Понятиен апарат. Особенности и моделиране на туристическото обслужване в градска среда при краткотрайния отход. Особенности и моделиране на туристическото обслужване в градска среда при дълготрайния отход. Тенденции в развитието на градския туризъм. Алгоритъм за съставяне сити тур. Избор и структуриране на туристически обекти и атракции. Времево и пространствено планиране на туристически обиколки съобразно особеностите на туристите. Алгоритъм за съставяне на сити тур за индивидуални и групови туристи. Структуриране процеса на обслужване. Планиране и организация на автомобилни, автобусни и велосипедни сити турове. Планиране и организация на развлекателни мероприятия; Планиране и организация на шопинг турове.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КРУИЗЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е да въведе студентите в основните проблеми на обслужването на туристите по време на круизи, както и да ги запознае с отделните етапи в структурирането на престоя на туристически групи и възможностите за отход, възстановяване и развлечения както на групи, така и на индивидуални туристи. Студентите биват запознавани с основните моменти в разработването и предлагането на круизни пътувания с оглед на тяхната професионална подготовка и реализация в сферата на туризма. Целта на учебната дисциплина е студентите да опознаят добре организацията на туристическия престой – краткотраен или дълготраен – на круизни лайнери в зависимост от типа туристически продукт.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характерологични особености на круизния туризъм. Понятиен апарат. Видове круизи. Туристически региони и дестинации на круизния туризъм. Психология на обслужването при круизни пътувания. Алгоритъм за организиране на круизни пътувания. Избор и подредба на туристически дестинации, обекти и атракции. Времево и пространствено планиране на круизни пътувания. Алгоритъм за организиране на круизни пътувания до близки и далечни дестинации. Структуриране процеса на обслужване. Особенности и моделиране на туристическото обслужване при краткотрайни круизни пътувания. Особенности и моделиране на туристическото обслужване при круизни пътувания с по-голяма продължителност. Тенденции в развитието на круизния туризъм.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Целта на курса е студентите по туризъм: (i) да възприемат на управлението на риска като практически приложим инструментариум за постигане на стратегическите цели на туроператорските предприятия; (ii)

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

да познават особеностите и типологията на риска в туроператорската дейност, етапността и сценариите на тяхното проявление; (iii) да могат да идентифицират критериите, показателите и методите за измерване и оценка на риска; (iv) да придобият специализирани знания и умения за планиране, организация и контрол на дейността по ограничаване и избягване на рисковете в стопанските процеси, протичащи в туристическите предприятия; (v) да са наясно със спецификата на управлението на риска по отношението на разработването и внедряването на инвестиционни и иновационни проекти в алтернативния туризъм .

Съдържание на учебната дисциплина:

Характерологични особености на риска в туроператорската и агентска дейност. Сценарии и етапност на проявление. Скалиране и квантифициране на риска. Критерии и показатели за оценка на риска. Методи за оценка на риска: индиректни методи (статистически методи и методи на финансовия анализ). Директни методи (методи на цифровите и буквени рискови коефициенти). Цели и функции на управлението на риска. Икономическа ефективност на дейността по ограничаване и избягване на риска. Планиране на дейността по ограничаване и избягване на риска в туроператорската дейност. Стратегии за избягване и ограничаване на риска: редукция, защита от риска, финансово обезпечение, трансфер на риска. Мониторинг на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СПА И УЕЛНЕС ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Организацията на спа и уелнес туризма и профилактичната дейност в България е свързана както с държавни структури, така и с развитието на частния сектор. Дадена е подробна характеристика на съвременната материална база и предлаганите услуги в частния и държавния сектор в различните региони. Акцентира се, че бъдещето развитие на спа и уелнес туризма в България е свързано с по-нататъшна диверсификация на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество, както и с подготовката на висококвалифицирани специалисти в тази област. Целта на учебната дисциплина е усвояване на основни знания за същността, значението, традициите и съвременното състояние на спа и уелнес туризма в България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност, място и значение, история и традиции на спа и уелнес туризма в България. Съвременни изисквания и диверсификация на услугите в спа и уелнес туризма. Природни предпоставки и ресурсна осигуреност за развитието на спа и уелнес туризма в България. Природни предпоставки и ресурсна осигуреност за развитието на таласотерапията и ароматерапията в България. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Старопланинската област. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Задбалканските котловини, Средногорието и Горнотракийската низина. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Черноморската област. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води по долините на реките Струма и Места. Физико-химична и терапевтична характеристика на минералните води в Родопската област. Организация на спа и уелнес туризма и профилактичната дейност в България. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели в Старопланинска. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели в Задбалканските котловини, Средногорието и Горнотракийската низина. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели по долините на реките Струма и Места. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели в Родопската област. Характеристика на държавните балнеохотели и профилакториуми и частните Спа хотели по Черноморското крайбрежие.

Технология на обучението и оценяване:

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.